

DOSAR nr. ...
(.../...)

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I PENALĂ
ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de

Curtea constituită din:

Președinte: ...

Judecător: ...

Grefier: ...

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – ... a fost reprezentat prin procuror ...

Pe rol se află judecarea **apelurilor** declarate de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – ... și de inculpații** ..., ... și ... împotriva sentinței penale nr. ... din data de ..., pronunțate de Tribunalul ..., în dosarul nr. ...

La apelul nominal, făcut în ședința publică, răspund apelantul-intimat-inculpat ..., personal și asistat de către apărător ales, avocat ..., din cadrul Baroului ..., cu împuternicire avocațială atașată la dosar, apelanta-intimată-inculpată ..., personal și asistată de către apărător ales, avocat ..., din cadrul Baroului ..., cu împuternicire avocațială atașată la dosar și apărătorul din oficiu al apelantei-intimate-inculpate ..., avocat ..., cu delegație pentru asistență juridică obligatorie atașată la dosar, *lipsind* ... și intimata-parte civilă ...

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care,

Curtea precizează faptul că a preschimbât termenul de judecată pentru a pune în discuție noile reglementări internaționale care au intervenit și care ar putea avea o înrăurire în prezenta cauză, respectiv hotărârea CJUE din ... dar și Ordonanța din data de ..., astfel încât, în urma studierii acestora, Curtea apreciază că se impune punerea în discuție a sesizării ICCJ în vederea pronunțării unei hotărâri care să dea rezolvarea de principiu unor chestiuni de drept pe care Curtea le-a apreciat ca fiind util de pus în discuție.

Pentru aceste motive, în baza art. 475 din Codul de procedură penală pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu următoarelor chestiuni de drept:

1. *Dacă lăsarea neaplicată a unor dispoziții din dreptul intern care se circumscriu standardului național de protecție referitor la previzibilitatea legii penale este compatibilă cu art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

2. *Dacă concursul de legi penale în timp este susceptibil de tratament juridic diferit, în funcție de natura infracțiunii, fără încălcarea legalității incriminării, respectiv a art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 23 alin. (12) din Constituția României, art. 15 alin. (2) din Constituția României și fără încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin introducerea unui tratament discriminatoriu?*

3. *Dacă în absența unor criterii prestabilite prin lege care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze”, instanța de judecată poate statua incidența acestora fără să încalce principiul legalității incriminării și pedepsei, astfel cum este protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

4. *Dacă, prin raportare la principiul separațiilor puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României, evaluarea „riscului sistemic de impunitate” este compatibilă cu atribuția de judecată ce revine unei instanțe investite cu soluționarea unei cauze concrete sau conduce la preluarea unor atribuții ce aparțin autorităților cu competențe în domeniul de reglementare al politicilor penale?*

5. *Dacă riscul sistemic de impunitate, apreciat ca atare, legitimează/justifică întreruperea cursului prescripției, de o manieră clandestină, prin acte care nu se comunică suspectului sau inculpatului, fără a se crea o stare de incertitudine perpetuă dată de imposibilitatea unei aprecieri a intervalului de timp în care poate fi tras la răspundere penală, cu încălcarea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

Participanții arată că pot pune concluzii sub aspectelor invocate de către instanța judecată.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, arată că punctul de vedere al Ministerului Public este cunoscut nu doar prin raportare la motivele de apel dar și prin raportare la punctele de vedere expuse anterior, dar luând în considerare și noile ordonanțe ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, în care s-a accentuat principiul supremației dreptului comunitar, înțeles în sensul că consacră prevalența acestui drept asupra dreptului statelor membre și având în vedere și faptul că Curtea, prin cele 2 ordonanțe, a înțeles să se pronunțe printr-o hotărâre prescurtată în sensul că a apreciat că nu se lasă loc niciunei interpretări rezonabile, din punct de vedere al Curții, astfel că, apreciază, în principal, că se impune aplicarea cu prioritate și în cauza de față a normelor CJUE, așa cum au fost stipulate prin ultimele 2 ordonanțe, având în vedere și practica recentă a ICCJ, și pentru confirmare, arată că nu se opune sesizării ICCJ pentru a se adresa aceste întrebări pentru dezlegarea unor probleme de drept.

Apărătorul ales al apelantului-intimat-inculpat ..., având cuvântul, cu privire la admisibilitate arată că are mici rezerve cu privire la analiza admisibilității pe care o va face ICCJ din perspectiva competenței funcționale a ICCJ de a se pronunța în mod direct asupra compatibilității cu dispozițiile CEDO, având în vedere că aplicabilitatea directă a dispozițiilor CEDO derivă din dispozițiile constituționale și astfel apreciază că ICCJ ar putea să respingă ca inadmisibile întrebările referitoare la CEDO pe argumentul că acestea ar cădea în jurisdicția Curții Constituționale însă, pe de altă parte opinia este că în climatul actual în care există niște hotărâri recente ale instanțelor judecătorești care nu oferă niște repere certe și climatul în care hotărârile de anul trecut și ordonanța pronunțată de CEDO, lasă loc de interpretare, consideră că este oportună și este necesară intervenția ICCJ în legătură cu aceste aspecte. Astfel că, cu privire la admisibilitatea sesizării, pune concluzii de admitere.

Pe fondul problemelor invocate, arată că, în măsura în care nu se acordă un termen pentru depunerea de concluzii scrise, apreciază pe scurt că lăsarea ca neaplicată a unor dispoziții interne ce privesc principiul previzibilității nu e compatibilă cu dispozițiile art. 7 din CEDO.

Cu privire la cea de-a doua întrebare arată că este în același sens opinia sa în sensul că are loc o încălcare a dispozițiilor ar. 7 și art. 14 din CEDO și celelalte dispoziții pe care le-a citat instanța de judecată și care nu sunt de fapt decât corespondente ale dispozițiilor convenționale.

Cu privire la cea de-a treia întrebare consideră că lipsa unor criterii pentru definirea sintagmelor de „risc sistemic de impunitate” și numărul semnificativ de cauze, conduce la încălcarea principiului legalității având în vedere că principiul legalității se întinde atât asupra criteriilor de incriminare cât și asupra criteriilor de tragere la răspundere penală or, având în vedere că tragerea la răspundere penală pare a fi dependentă de aceste noțiuni folosite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și îmbrățișate de anumite instanțe, consideră că este

necesară intervenția autorității legiuitoare pentru definirea acestor noțiuni, acestea neputând fi definite pe care jurisprudențială, mai ales într-un sistem continental de drept.

Cu privire la întrebarea nr. 4 arată că în mențiunile anterioare și-a exprimat opinia și în legătură cu întrebarea nr. 4 când a vorbit de autoritatea de legiferare, având în vedere că aduce atingere și principiului separației puterilor în stat, pentru că autoritatea judecătorească nu poate interveni pentru a defini asemenea concepte și este necesară intervenția legiuitorului.

Cu privire la întrebarea nr. 5 arată că apreciază că această întrebare s-ar lovi de respingerea ca inadmisibilă a sesizării și revine asupra opiniei inițiale în legătură cu admisibilitatea pentru că consideră că, în măsura în care noțiunea de risc sistemic de impunitate ar fi definit de către autoritatea legiuitoare, astfel cum instanța întreabă prin întrebările 3 și 4, în aceste condiții, întrebarea numărul 5 nu ar mai avea nevoie de răspuns. Totodată arată această întrebare ar putea să se lovească de un zid de inadmisibilitate având în vedere că tinde la o corelare între sensul noțiunii de „risc sistemic de impunitate” și modalitatea de întrerupere a cursului prescripției și, vizând cea de-a doua chestiune, arată că aceasta este tranșată atât prin deciziile CCR în sensul că nu poate opera într-o manieră ocultă întreruperea cursului prescripției or, dacă definim riscul de impunitate consideră că coroborarea acestora nu este un demers al ICCJ și ne-am lovi de un zid de inadmisibilitate prin raportare la faptul că ICCJ ar arăta că chestiunea este clarificată în parte prin deciziile CCR și printr-o decizie anterioară dată de ICCJ pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Astfel că, apreciază că este necesară sesizarea ICCJ cu privire la primele 4 întrebări, ultima întrebare nefiind necesară.

Apărătorul din oficiu al apelantei-intimate-inculpate, arată că achiesează la concluziile formulate de către colegul său.

Apărătorul ales al apelantei-intimate-inculpate, având cuvântul, arată că are mici rezerve cu privire la admisibilitatea unor cereri, totodată subscriind concluziilor formulate de către colegul său cu privire la punctul numărul 5.

Referitor la cauza de față arată că în primul rând s-a pus în discuție decizia nr. 107/2023/PU, care a vizat exclusiv faptele care aduc atingere intereselor fondurilor UE, cum au fost definitive prin Convenția PIF, nu prin Directiva PIF. Arată că a fost declarată inadmisibilă și în ceea ce privește Directiva PIF și în ceea ce privește decizia nr. 2006/928/CE astfel, raportat la faptele din prezenta cauză și fără a nu avea nici cea mai mică legătură cu infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare s-a clarificat că n-a fost vorba de fonduri europene sau alte chestiuni și se pune în discuție acest aspect de admisibilitate. În al doilea rând mai arată un alt aspect care ridică mici rezerve de admisibilitate, respectiv arată că vizează ordonanța din ianuarie 2024 și această întrebare a venit prin raportare la decizia nr. 2006/928/CE care a vizat mecanismul de supraveghere al României. Mai arată că nu trebuie uitat că această decizie nr. 2006/928/CE a fost abrogată prin decizia Comisiei 2023/1786 raportat la momentul deciziei, la acel moment apreciindu-se că România și-a îndeplinit toate angajamentele. Arată că la acest moment această decizie nu mai are aplicabilitate, fiind abrogată. Mai arată că în aceeași legătură sunt niște chestiuni legate de jurisprudența CJUE anterior abrogării deciziei 2006/928, în toate deciziile conexe la Eurobox Promotion și celelalte conexări, respectiv C357/2019, C379/19, C547/19, C811/19 și C840/19, arătând și faptul că în momentul în care s-a făcut analiza, în prima decizie sunt expuse chestiunile de ordin procedural și compatibilitatea cu art. 48, nu cu art. 49. Precizează și faptul că s-a reținut de către CJUE că Decizia nr. 2006/928, atât timp cât nu a fost abrogată, este obligatorie în toate elementele sale pentru România, însă așa s-a analizat la acel moment, s-a considerat că are aplicabilitate prin raportare la faptul că nu este abrogată dar la acest moment este abrogată. Mai arată o singură remarcă privind această rezervă de admisibilitate, respectiv că prin această decizie nr. 2006/928/CE România și-a luat angajamentul față de UE privind combaterea mării corupții însă, arată că această decizie nu ar viza fapta de abuz în serviciu

care nu este o faptă de corupție, ci este o infracțiune asimilată faptelor de corupție raportat la angajamentele noastre și normele noastre de incriminare, iar fapta reținută în sarcina inculpatei, care este acuzată de o faptă de corupție, nu intră în categoria acelor persoane enumerate în angajamentul privind decizia nr. 2006/928/CE.

Pe fondul cauzei, cu privire la prima întrebare arată că este de acord că se încalcă dispozițiile art. 7 din CEDO și trebuie avut în vedere faptul că inclusiv în deciziile CCR s-a stabilit cu caracter obligatoriu că ele încalcă acest drept al legalității incriminării, subscriind concluziilor colegului său. În ceea ce privește aplicarea directă a jurisprudenței CEDO arată că există practică CEDO, invocând cu titlu de exemplu cauza Dumitru Popescu contra României, când a fost pronunțată hotărârea nr. 26 din 2007 prin care se arată că judecătorul național este primul judecător CEDO care poate aplica în mod direct jurisprudența CEDO și se arată că, dacă în legislația națională ar fi dispoziții care ar duce la încălcarea judecătorul CEDO poate aplica direct, ca să le înlăture. Mai arată că au mai fost probleme pe compatibilitate pentru că UE nu face parte din CEDO, raportat la faptul că UE obliga statele să aplice niște decizii care încălcau Convenția CEDO însă arată că există jurisprudența CEDO și până la urmă trebuie să avem în vedere această chestiune privitoare la drepturile fundamentale, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale ale Drepturilor Omului, jurisprudență generală, inclusiv Tarico și jurisprudența CEDO cu privire principiul legalității incriminării. Mai arată că mai este o chestiune care nu a fost analizată niciun moment de către CJUE când au fost pronunțate aceste decizii, despre dispozițiile constituționale că tratatele internaționale se aplică cu prioritate cu excepția situației în care legislația națională prevede drepturi mai favorabile pentru persoane decât tratatele internaționale, astfel că, apreciază că s-a impus o limitare absolută din această perspectivă, respectiv garantarea drepturilor, pentru că statul are posibilitatea să garanteze mai multe drepturi cetățenilor decât alte organisme internaționale, fiind o chestiune inclusiv în legătură cu modalitatea în care CEDO analizează situația în care legislația națională acordă mai multe drepturi decât prevede Convenția CEDO și dacă statul a prevăzut mai multe drepturi dar totuși a încălcat alte drepturi, CEDO condamnă statul respectiv, menționând cu titlu de exemplu o cauză CEDO contra Elveției, legat de dreptul la viața privată, privind eutanasia, când Elveția a fost condamnată, pentru că CEDO a statuat foarte clar că dreptul la viață nu prevede și dreptul la moarte.

Cu privire la întrebarea cu numărul 2, în ceea ce privește concursul de legi penale mai favorabile și mitior lex, arată că este o chestiune în strânsă legătură cu punctul nr. 1, dar face referire și la alte dispoziții din Constituție și din Carta Drepturilor Fundamentale ale Drepturilor Omului, arătând și faptul că și în ceea ce privește acest aspect are o chestiune foarte importantă de punctat, respectiv faptul că aceste decizii CJUE s-ar aplica doar anumitor categorii de persoane acuzate de anumite categorii de infracțiuni, însă arată că discriminarea trebuie justificată, dar nu este oferit niciun argument care să justifice această modalitate de discriminare, arătând că pentru alte infracțiuni se aplică deciziile CCR și pentru altele nu se aplică, pentru că astfel a fost interpretat de către CJUE, menționând și faptul că tot prin aceeași Constituție, în baza căreia România își ia angajamentul că este stat suveran, se creează această discriminare între cetățeni fără a avea niște argumente și ajungem la această chestiune de proporționalitate pe care instanța a pus-o în discuție cu privire la impredictibilitatea a 2 termeni.

Arată că sunt 2 termeni, respectiv risc sistemic de impunitate și număr mare de cauze. Arată că fiecare ramură de drept are definițiile sale dar în legislația din România nu există nicio definiție și nici în legislația europeană, nu este definit în mod lipsit de echivoc, ca să putem să împrumutăm niște definiții ale acestor termene. Mai arată că până la urmă avem o chestiune care ține de tratament discriminator, care trebuie să analizeze falsa proporționalitate însă susține că nu există absolut deloc proporționalitate prin prisma a 2 termeni care nu sunt definiți și, până la urmă consideră că excepțiile în ceea ce privește tratamentul discriminator

trebuie să fie expres prevăzute de lege, să nu lase loc arbitrariului pentru că sunt excepții iar excepția este de strictă interpretare și aplicare din această perspectivă or, avem 2 termeni care stabilesc această excepție, care sunt interpretați în defavoarea inculpaților. Apreciază că nicidecum nu se poate interpreta o normă în defavoarea unui inculpat în ceea ce privește normele penale, sens în care consideră că e vorba de o lipsă de impredictibilitate și e vorba de un conflict, chiar un conflict de natură constituțională pentru că instanța ar trebui să se subroge în atribuțiile legiuitorului. Arată că nu există definiții a celor 2 termeni și nici nu pot fi verificați, nici măcar prin orice normă de interpretare juridică, nici literală sau gramaticală.

Mai arată că e mai este o chestiune legată de acest risc sistemic de impunitate în legătură cu aplicabilitatea deciziei CJUE, respectiv există Directiva PIF, care este obligatorie și care definește niște chestiuni legate de angajamentele statelor privind limitele termenelor de prescripție. Arată că CJUE vorbește de un termen de prescripție generală de 5 ani dar și de termene de prescripție mai mici în situația în care se discută de termene de prescripție specială, adică norme care să întrerupă acele termene mai mici care să ducă la 5 ani. Menționează din nou că este Directiva PIF pe care statul și-a asumat o să o aplice, avem 2 termeni neexplicați pe care statul și le asumă și se pune problema în ce condiții statul ar putea să aplice acest risc sistemic de impunitate în condițiile în care pentru infracțiunile cercetate sunt termene de prescripție generală 8 ani și de 10 ani, prin raportare la standardul prevăzut de Directiva PIF, care este de 5 ani și înseamnă că în cazul României, dacă are altă legislație trebuie să se extindă Directiva PIF ca să facem o interpretare.

Arată că nici noțiunea de numărul mare de dosare nu se cunoaște ce înseamnă, cum se definește, menționând că eventual să se facă în fiecare an o statistică a dosarelor de corupție. Cu privire la prescripție arată că aceasta este o sancțiune de drept procesual a pasivității și nu poate fi imputată inculpatei, nu este vina d-nei ... și nici celorlalți inculpați că se află în acel dosar din 2017.

Cu privire la întrebarea numărul 4 arată că a făcut legătura între cele 2 iar cu privire la întrebarea numărul 3 mai are ceva de punctat legat de compatibilitatea cu CEDO, arătând că este clar că este incompatibil cu CEDO deoarece avem 2 termeni care se solicita fi aplicați dar nu avem nicio definire a acestora, care este limita domeniului de aplicare și mai ales, se fac interpretări de fiecare dată în defavoarea inculpaților.

CURTEA,

Deliberând asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată următoarele:

I. Expunerea succintă a cauzei

Prin sentința penală nr. .. din ... pronunțată de Tribunalul .., s-au dispus următoarele:

A fost respinsă cererea reprezentantului Ministerului Public de suspendare a judecării cauzei, în baza art. 476 alin (4) C. proc. pen. până la soluționarea sesizărilor adresate Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen., cu aplicarea art. 309 C. pen. și art. 183 C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de actul adițional nr. 2 la contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (7) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. b) teza I C. proc. pen., s-a dispus achitarea inculpatei ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de acordul-cadru nr. ...), întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de contractul de prestări servicii nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 alin. (1) C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 și art. 5 C. pen. (în raport de contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 alin. (1) C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 și art. 5 C. pen. (în raport de actul adițional nr. 2 la contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 alin. (1) C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 și art. 5 C. pen. (în raport de contractului de presări servicii nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ..., cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de actul adițional nr. 2 la contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (7) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. b) teza I C. proc. pen., a fost achitată inculpata ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de acordul-cadru nr. ...), întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de contractul de prestări servicii nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de actul adițional nr. 2 la contractul nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 396 alin. (1) și (7) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. b) teza I C. proc. pen., a fost achitat inculpatul ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de acordul-cadru nr. ...), întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

În baza art. 396 alin. (1) și (8) C. proc. pen., art. 18 C. proc. pen. și art. 16 alin. (1) lit. f) teza a II-a C. proc. pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul ... cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) C. pen. și art. 5 C. pen. (în raport de contractul de prestări servicii nr. ...), ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale.

În baza art. 397 alin. (1) C. proc. pen., 19 alin. (5) C. proc. pen., art. 25 alin. (1) și (5) C. proc. pen., coroborat cu art. 1357 alin. (1) Cod civil, art. 1.382 Cod civil și art. 1.383 Cod civil, a fost admisă în parte acțiunea civilă promovată de ... și s-a dispus :

- obligarea inculpatei la plata către partea civilă ... a sumei ... **lei, reprezentând prejudiciul aferent contractului nr.** La această sumă urmează să se calculeze dobânda legală de la data când obligația a devenit scadentă până la data executării integrale a plății.

- obligarea inculpaților ..., în solidar, la plata către partea civilă ...a sumei ... **lei, reprezentând prejudiciul aferent actului adițional nr. 2 la contractul nr.** S-a dispus ca la această sumă fie calculată dobânda legală de la data când obligația a devenit scadentă până la data executării integrale a plății.

- obligarea inculpaților ..., în solidar, la plata către partea civilă ... a sumei ... **lei, reprezentând prejudiciul aferent contractul de prestări servicii nr.** S-a dispus ca la această sumă fie calculată dobânda legală de la data când obligația a devenit scadentă până la data executării integrale a plății.

În baza art. 25 alin. (5) C. proc. pen., a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă în ceea ce privește acordul-cadru nr.

În baza art. 290 alin. (5) C. proc. pen. s-a dispus confiscarea de la inculpata ... a sumelor de ... de lei și de EURO.

În baza art. 404 alin. (4) lit. c) C. proc. pen. au fost menținute măsurile asigurătorii dispuse prin ordonanța Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - ... din data de ... în dosarul de urmărire penală nr. ..., după cum urmează: pentru inculpata .., până la concurența sumei de ... lei și ... de EURO; pentru inculpata .., până la concurența sumei de ... de lei; pentru inculpatul ..., până la concurența sumei de ... de lei.

În baza art. 397 alin. (5) C. proc. pen. au fost menținute măsurile asigurătorii asupra bunurilor inculpaților ... până la concurența sumei de ... lei (reprezentând prejudiciul aferent acordului-cadru nr.). Măsurile asigurătorii încetează de drept dacă partea civilă nu introduce acțiune civilă în fața instanței civile în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut că:

Prin rechizitoriul nr. .. din data de al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - ... s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților:

1. ..., sub aspectul săvârșirii în concurs a trei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, toate prevăzute de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin.1 C. pen., toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 C. pen., totul cu aplicarea art. 5 C. pen.

2. ..., sub aspectul săvârșirii în concurs a trei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, toate prevăzute de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin.1 C. pen. și a unei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit ce a produs consecințe deosebit de grave prevăzută de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin.1 C. pen. cu aplicarea art. 309 C. pen. și art. 183 C. pen. și a trei infracțiuni de luare de mită prevăzută de art. 289 alin. 1 C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 C. pen., totul cu aplicarea art. 5 C. pen.;

3. ..., sub aspectul săvârșirii în concurs a trei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, toate prevăzute de art. 13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin.1 C. pen., toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 C. pen., totul cu aplicarea art. 5 C. pen.

În actul de sesizare a instanței, s-a reținut, în esență, următoarele:

Cu privire la contractul de prestări servicii nr ..., s-a reținut în actul de sesizare că:

- fapta inculpatei ..., funcționar public, care în a doua perioadă a anului 2011, cu știință, a pretins în mod direct și a primit în mod direct de la numitul ..., administrator al ... suma de ... euro, ce nu i se cuvine, în legătură cu derularea procedurii de achiziție și încheierea contractului de prestări servicii nr. ..., activități ce intrau în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director economic și administrativ ... cu viză de control financiar preventiv, ceea ce întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 289 alin. 1 C. pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000.

- faptele inculpatei, funcționar public, care în perioada lunii august a anului 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director economic și administrativ cu viză de control financiar preventiv, a încălcat prevederile art. 2 lit. c) o) p), art. 10 alin. 5 din OUG 119/1999, dar și art. 18, art. 25 din OUG 34/2006 și articolele aferente procedurii de atribuire legale care trebuia aplicată, calificând intenționat în mod greșit serviciile de arhivare electronică ca făcând parte din anexa 2B, pentru a face aplicarea art. 16 din OUG 34/2006, de la ale cărui prevederi, oricum s-a abătut, nerespectând principiile prevăzută de art. 2 alin. 2 din OUG 34/2006, participând la pregătirea, atribuirea și derularea contractului de prestări servicii nr ..., încheiat între și ..., în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de arhivare electronică a documentelor, ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale, în sumă totală de lei, către ..., sumă care constituie prejudiciu și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunesc condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C.P., totul cu aplic. art. 5 C. pen.

În ceea ce o privește pe inculpata, s-a reținut că faptele inculpatei funcționar public, care în perioada lunii august a anului 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director juridic ..., a încălcat prevederile art. 18, art. 25 din OUG 34/2006 și articolele aferente procedurii de atribuire legale care trebuia aplicată, calificând intenționat în mod greșit serviciile de arhivare electronică ca făcând parte din anexa 2B, pentru a face aplicarea art. 16 din OUG 34/2006, participând la pregătirea, atribuirea și derularea contractului de prestări servicii nr ..., încheiat între ... și, în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de arhivare electronică a documentelor, ceea ce a avut drept

consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale, în sumă totală de ... lei, către sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunesc condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C.P, totul cu aplic. art. 5 C. pen.

În ceea ce îl privește pe inculpatul ..., funcționar public, s-a reținut că în perioada lunii august a anului 2011, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de președinte ..., cu știință a încălcat art. 5 din OUG 119/1999 raportat la prevederile art. 18, art. 25 din OUG 34/2006 și articolele aferente procedurii de atribuire legale care trebuia aplicată, prin semnarea contractului de prestări servicii nr ... încheiat între ... și ... participând la atribuirea și derularea acestuia, în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de arhivare electronică a documentelor, ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale, în sumă totală de ... lei, către ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunesc condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C.P, totul cu aplic. art. 5 C. pen.

Cu privire la acordul-cadru nr. .../DEA/..., s-a reținut în actul de sesizare că fapta inculpatei ..., funcționar public, care în perioada lunii martie 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director economic și administrativ ... cu viză de control financiar preventiv, a încălcat prevederile art. 2 lit. c) o) p), art. 10 alin. 5 din OUG 119/1999, dar și ale art. 142 alin. 1 și 2, ale art. 2 alin. 2, art. 18 și art. 59 din O.U.G. 34/2006, aplicând intenționat în mod greșit prevederile art. 16 din O.U.G. 34/2006, de la ale cărei reglementări, oricum s-a abătut, nerespectând principiile prevăzute de art. 2 alin. 2 din OUG 34/2006, participând la pregătirea, atribuirea și derularea acordului-cadru nr. ... încheiat între ... și .., în baza căruia s-au achiziționat servicii de organizare și gestionare a voiajelor, servicii conexe și anexe de turism și consultanță juridică pentru angajații .. și grupul țintă al unui proiect din cadrul ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale în sumă totală de ... lei, aferentă serviciilor juridice neprestate, către ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen., cu aplic. art. 5 C. pen..

În ceea ce o privește pe inculpata ... s-a reținut că aceasta, în calitate de funcționar public, în perioada lunii martie 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director juridic ..., a încălcat prevederile art. 142 alin. 1 și 2, ale art. 18 și art. 59 din OUG 34/2006, aplicând intenționat în mod greșit prevederile art. 16 din OUG 34/2006, participând la pregătirea, atribuirea și derularea acordului-cadru nr. ... încheiat între ... și ..., în baza căruia s-au achiziționat servicii de organizare și gestionare a voiajelor, servicii conexe și anexe de turism și consultanță juridică pentru angajații ... și grupul țintă al unui proiect din cadrul ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale în sumă totală de ... lei, aferentă serviciilor juridice neprestate, către ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen., cu aplic. art. 5 C. pen..

În ceea ce îl privește pe inculpatul ..., s-a reținut că acesta, în calitate de funcționar public, care în perioada lunii martie 2011, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de președinte ..., a încălcat cu știință prevederile art. 5 din OUG 119/1999 raportat la prevederile art. 142 alin. 1 și 2, ale art. 18, ale art. 59 din OUG 34/2006, achiesând la aplicarea în mod greșit a prevederilor art. 16 din OUG 34/2006, prin semnarea acordului-cadru nr. .../DEA/... încheiat între ... și ..., participând astfel la atribuirea și derularea acestuia, în baza căruia s-au achiziționat servicii de organizare și gestionare a voiajelor, servicii conexe și anexe de turism și consultanță juridică pentru angajații ... și grupul țintă al unui proiect din cadrul ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale în sumă totală de lei, aferentă serviciilor juridice neprestate, către ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, ceea ce întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen., cu aplic. art. 5 C. pen..

Cu privire la **contractul de prestări servicii nr. .../DEA/ ... și actul adițional nr 2 la acest contract**, s-a reținut că fapta inculpatei ..., funcționar public, care în ultimul trimestru al anului 2010 și în perioada iunie-august 2011, având în vedere proiectul "Certificarea calității serviciilor de sănătate prin dezvoltarea instituțională a ... și optimizarea procesului de acreditare a spitalelor", al cărui manager era, în baza a două rezoluții infracționale distincte, a pretins în mod direct numitei ...: ...% din valoarea de ... lei a contractului ..., respectiv 6% din valoarea de ... lei a actului adițional nr 2 la contractul ..., încheiate de ... cu ..., și a primit în mod direct sau indirect, în perioada decembrie 2010 - sfârșitul anului 2012, în mai multe tranșe sume de bani cu titlu de mită, aferente celor două acte sinalagmatice, remiterea acestora suprapunându-se ca perioadă de timp, de la numitul .., administrator al ... și de la numita, reprezentant al ... - Sucursala ..., suma totală de ... lei, ce nu i se cuvine, în legătură cu derularea procedurii de achiziție și încheierea contractului de prestări servicii nr. .../DEA/ ... și a actului adițional nr 2 la acest contract, activități ce intrau în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director economic și administrativ ... cu viză de control financiar preventiv, întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale două infracțiuni de luare de mită prevăzută de art. 289 alin. 1 C. pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 38 alin. 1 C. pen., totul cu aplic. art. 5 C. pen.,

S-a reținut în actul de sesizare că faptele inculpatei ..., funcționar public, care la sfârșitul anului 2010 și în luna august a anului 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director economic și administrativ ... cu viză de control financiar preventiv, a încălcat normele și reglementările în vigoare prevăzute de art. 16 și art. 17 rap. la art. 2 alin. 2 din OUG 34/2006, precum și de art. 2 lit. c) o) p), art. 10 alin. 5 din O.U.G. 119/1999, participând la pregătirea, atribuirea și derularea între ... și ... – Sucursala ..., a contractului de prestări servicii nr. .../DEA/... și nedesfășurând o nouă procedură de achiziție pentru atribuirea actului adițional nr ... la contractul ... în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de consultanță și formare profesională a adulților pentru implementarea procedurilor și metodologiei de acreditare a spitalelor concretizate – primul în vizite de bune practici în ..., al doilea în vizite de bune practici în ..., ..., ... și ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unor plăți nelegale, în sumă totală de ... lei, respectiv ... lei, către ... – Sucursala ..., România, sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale unei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit ce a produs consecințe deosebit de grave și ale unei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, în concurs, prevăzute de art.

132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen., cu aplic. art. 309 C. pen. și art. 183 C. pen. și art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen., ambele cu aplic. art. 38 alin. 1 C. pen., totul cu aplic. art. 5 C. pen.

S-a mai reținut în actul de sesizare că fapta inculpatei ..., funcționar public, care în luna august a anului 2011, cu știință, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de director juridic, a încălcat normele și reglementările în vigoare prevăzute de art. 16 și art. 17 rap. la art. 2 alin. 2 din OUG 34/2006, nedesfășurând o nouă procedură de achiziție pentru atribuirea actului adițional nr. .. la contractul .. încheiat între ... și ... – Sucursala .., România, în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de consultanță și formare profesională a adulților pentru implementarea procedurilor și metodologiei de acreditare a spitalelor concretizate – în vizite de bune practici în ..., ..., ... și ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unei plăți nelegale, în sumă totală de ... lei, către .. – Sucursala ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale unei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen. cu aplic. art. 5 C. pen.

S-a reținut în actul de sesizare că fapta inculpatului ..., funcționar public, care în luna august a anului 2011, în exercitarea atribuțiilor de serviciu legate de calitatea de președinte ..., a încălcat cu știință art. 5 din OUG 119/1999 raportat la normele și reglementările în vigoare prevăzute de art. 16 și art. 17 rap. la art. 2 alin. 2 din OUG 34/2006 prin semnarea actului adițional nr. 2 la contractul de prestări servicii nr. ..., încheiat fără o nouă procedură de achiziție, în baza căruia s-au achiziționat servicii supraevaluate de consultanță și formare profesională a adulților pentru implementarea procedurilor și metodologiei de acreditare a spitalelor concretizate – în vizite de bune practici în ..., ceea ce a avut drept consecință autorizarea și ordonanțarea unei plăți nelegale, în sumă totală de lei, către ..., sumă care constituie prejudiciu în dauna ... și, corelativ, folosul necuvenit obținut de către societatea comercială, întrunește condițiile de tipicitate sub aspect obiectiv și subiectiv ale unei infracțiuni de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C. pen. cu aplic. art. 5 C. pen.

În concret, cu privire la chestiunea de drept invocată, instanța de fond a reținut, prin raportare la Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.155 alin.(1) din Codul penal (publicată în Monitorul Oficial nr.518 din 25.06.2018) și la Decizia nr. 358 din 26 mai 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.155 alin.(1) din Codul penal (publicată în Monitorul Oficial nr.565 din 09.06.2022), decizii pe care instanța de fond le-a apreciat ca având caracter obligatoriu, că de la data publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 (25.06.2018) și până la data modificării art. 155 alin. (1) C. pen. prin OUG nr. 71/2022 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 531 din 30 mai 2022), acest text legal nu a reglementat niciun caz de întrerupere a prescripției răspunderii penale, fiind aplicabile doar termenele generale de prescripție prevăzute de art. 154 alin. (1) C. pen.

Tribunalul a apreciat că instituția prescripției răspunderii penale, care presupune trecerea unui interval de timp de la data săvârșirii infracțiunii, interval de timp în care statul nu și-a exercitat dreptul de a trage la răspundere penală a persoanelor care săvârșesc infracțiuni, este una de drept substanțial, supusă aplicării legii penale mai favorabile.

În acest sens, având în vedere Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial, partea I nr. 319 din data de 30.04.2014) în care instanța supremă, sesizată cu

pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând aplicarea legii penale mai favorabile pe instituții autonome, respectiv dacă instituția prescripției răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă sau nu față de instituția pedepsei, a concluzionat că *“se poate afirma cu certitudine că prescripția răspunderii penale este guvernată de norme de drept penal substanțial, fiind susceptibilă de a beneficia de efectele aplicării mitior lex”*.

Tribunalul a observat că și prin Decizia nr. 297/2018, Curtea Constituțională a reținut caracterul de drept substanțial al instituției prescripției răspunderii penale: *„Cum prescripția răspunderii penale este o instituție de drept penal substanțial care are la bază trecerea timpului, dispozițiile legale ce reglementează termenele de prescripție a răspunderii penale și modalitatea de aplicare a acestora au o importanță considerabilă, atât pentru activitatea organelor judiciare ale statului, cât și pentru persoanele care săvârșesc infracțiuni”* (parag. 27).

Astfel, fiind caracterizată în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale ca o instituție de drept substanțial, instanța de fond a apreciat că instituției răspunderii penale i se aplică principiul legii penale mai favorabile, conform art. 5 alin. (2) C. pen. și că legea penală mai favorabilă aplicată global prezentei cauze (conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265 din 06.05.2014) este cea cuprinsă între data de **25.06.2018** (data publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018) și data de **30.05.2022** (data publicării prin OUG nr. 71/2022), când art. 155 alin. (1) C. pen. nu a reglementat niciun caz de întrerupere a prescripției răspunderii penale, **fiind aplicabile doar termenele generale de prescripție prevăzute de art. 154 C. pen.**

În ceea ce privește întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, independent de caracterizarea acesteia ca fiind de drept procedural ori de drept material, prima instanță a apreciat că efectele sunt tot în planul dreptului substanțial, constând în curgerea unui nou termen de prescripție a răspunderii penale. Mai mult, aplicând cauzele întrerupătoare de prescripție existente anterior datei de **25.06.2018** (data publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018) instanța de fond a apreciat că un astfel de raționament ar avea semnificația creării unei *lex tertia*, interzisă prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale, care a statuat că *“dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”*.

Astfel, prin raportare la prezenta cauză instanța de fond a stabilit că legea mai favorabilă inculpaților este codul penal în forma cuprinsă între data de **25.06.2018** și data de **30.05.2022**.

La data de 24 iulie 2023 (ulterior învestirii instanței de control judiciar cu soluționarea prezentului apel), Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Marea Cameră a pronunțat în cauza **C-107/23 PPU [Lin]** o hotărâre prin care a decis că:

„Articolul 325 alineatul (1) TFUE și articolul 2 alineatul (1) din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Bruxelles la 26 iulie 1995 și anexată la Actul Consiliului din 26 iulie 1995, trebuie interpretate în sensul că

instanțele unui stat membru nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile curții constituționale a acestui stat membru prin care este invalidată dispoziția legislativă națională care reglementează cauzele de întrerupere a termenului de prescripție în materie penală din cauza încălcării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, chiar dacă aceste decizii au drept consecință încetarea, ca urmare a prescripției răspunderii penale, a unui număr considerabil de procese penale, inclusiv procese referitoare

la infracțiuni de fraudă gravă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene.

În schimb, dispozițiile menționate ale dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că instanțele acestui stat membru sunt obligate să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție, inclusiv în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva unor hotărâri definitive, a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de o asemenea invalidare.

2) *Principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun ale unui stat membru sunt ținute de deciziile curții constituționale, precum și de cele ale instanței supreme ale acestui stat membru și nu pot, din acest motiv și cu riscul angajării răspunderii disciplinare a judecătorilor în cauză, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară unor dispoziții ale dreptului Uniunii care au efect direct.”*

De asemenea, tot ulterior sesizării instanței de control judiciar cu soluționarea prezentului apel, prin **Ordonanța Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din data de 09.01.2024**, în cauza C-131/23, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Brașov (România), Curtea (Camera a noua) a declarat că :

„Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției trebuie interpretată în sensul că

instanțele unui stat membru nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile curții constituționale a acestui stat membru prin care este invalidată dispoziția legislativă națională care reglementează cauzele de întrerupere a termenului de prescripție în materie penală din cauza încălcării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, chiar dacă aceste decizii au drept consecință încetarea, ca urmare a prescripției răspunderii penale, a unui număr considerabil de procese penale, inclusiv procese referitoare la infracțiuni de corupție.

În schimb, această decizie trebuie interpretată în sensul că instanțele acestui stat membru sunt obligate să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție, inclusiv în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva unor hotărâri definitive, a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de o asemenea invalidare.”

II. În examenul de admisibilitate a sesizării, Curtea constată că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este admisibilă, potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, motivat de faptul că:

1. Curtea de apel este investită cu judecarea cauzei în apel și, potrivit dispozițiilor art.552 din Codul de procedură penală, hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data

pronunțării acesteia, fiind astfel îndeplinită condiția prevăzută la art. 475 C.p.p. referitoare la soluționarea cauzei în ultimă instanță.

2. În speță, au fost identificate, din oficiu, chestiuni de drept de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, și anume:

1. *Dacă lăsarea neaplicată a unor dispoziții din dreptul intern care se circumscriu standardului național de protecție referitor la previzibilitatea legii penale este compatibilă cu art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

2. *Dacă concursul de legi penale în timp este susceptibil de tratament juridic diferit, în funcție de natura infracțiunii, fără încălcarea legalității incriminării, respectiv a art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 23 alin. (12) din Constituția României, art. 15 alin. (2) din Constituția României și fără încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin introducerea unui tratament discriminatoriu?*

3. *Dacă în absența unor criterii prestabilite prin lege care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze”, instanța de judecată poate statua incidența acestora fără să încalce principiul legalității incriminării și pedepsei, astfel cum este protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

4. *Dacă, prin raportare la principiul separațiilor puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României, evaluarea „riscului sistemic de impunitate” este compatibilă cu atribuția de judecată ce revine unei instanțe investite cu soluționarea unei cauze concrete sau conduce la preluarea unor atribuții ce aparțin autorităților cu competențe în domeniul de reglementare al politicilor penale?*

5. *Dacă riscul sistemic de impunitate, apreciat ca atare, legitimează/justifică întreruperea cursului prescripției, de o manieră clandestină, prin acte care nu se comunică suspectului sau inculpatului, fără a se crea o stare de incertitudine perpetuă dată de imposibilitatea unei aprecieri a intervalului de timp în care poate fi tras la răspundere penală, cu încălcarea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

3. Chestiunea de drept enunțată este nouă deoarece asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat nici printr-un recurs în interesul legii, nici printr-o hotărâre prealabilă, potrivit art.474 și, respectiv, art.477 din Codul de procedură penală.

4. Chestiunea de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

III. Punctele de vedere asupra chestiunii de drept au fost exprimate astfel:

Reprezentantul Ministerului Public a precizat că punctul de vedere al Ministerului Public este cunoscut nu doar prin raportare la motivele de apel dar și prin raportare la punctele de vedere expuse anterior, dar luând în considerare și noile ordonanțe ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, în care s-a accentuat principiul supremației dreptului comunitar, înțeles în sensul că consacră prevalența acestui drept asupra dreptului statelor membre și având în vedere și faptul că Curtea, prin cele 2 ordonanțe, a înțeles să se pronunțe printr-o hotărâre prescurtată în sensul că a apreciat că nu se lasă loc niciunei interpretări rezonabile, din punct de vedere al Curții, astfel că, a apreciat, în principal, că se impune aplicarea cu prioritate și în cauza de față a normelor CJUE, așa cum au fost stipulate prin ultimele 2 ordonanțe, având în vedere și practica recentă a ICCJ, și pentru confirmare, a arătat că nu se opune sesizării ICCJ pentru a se adresa aceste întrebări pentru dezlegarea unor probleme de drept.

Apărătorul ales al apelantului-intimat-inculpat ... a precizat că lăsarea ca neaplicată a unor dispoziții interne ce privesc principiul previzibilității nu e compatibilă cu dispozițiile art. 7 din CEDO.

Cu privire la cea de-a doua întrebare, a arătat că este în același sens opinia sa în sensul că are loc o încălcare a dispozițiilor art. 7 și art. 14 din CEDO și celelalte dispoziții pe care le-a citat instanța de judecată și care nu sunt de fapt decât corespondente ale dispozițiilor convenționale.

Cu privire la cea de-a treia întrebare a considerat că lipsa unor criterii pentru definirea sintagmelor de risc sistemic de impunitate și numărul semnificativ de cauze, conduce la încălcarea principiului legalității având în vedere că principiul legalității se întinde atât asupra criteriilor de incriminare cât și asupra criteriilor de tragere la răspundere penală or, având în vedere că tragerea la răspundere penală pare a fi dependentă de aceste noțiuni folosite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și îmbrățișate de anumite instanțe, consideră că este necesară intervenția autorității legiuitoare pentru definirea acestor noțiuni, acestea neputând fi definite pe care jurisprudențială, mai ales într-un sistem continental de drept.

Cu privire la întrebarea nr. 4 a arătat că în mențiunile anterioare și-a exprimat opinia și în legătură cu întrebarea nr. 4 când a vorbit de autoritatea de legiferare, având în vedere că aduce atingere și principiului separației puterilor în stat pentru că autoritatea judecătorească nu poate interveni pentru a defini asemenea concepte și este necesară intervenția legiuitorului.

Cu privire la întrebarea nr. 5 a arătat că consideră că această întrebare s-ar lovi de respingerea ca inadmisibilă a sesizării și revine asupra opiniei inițiale în legătură cu admisibilitatea pentru că consideră, în măsura în care noțiunea de risc sistemic de impunitate ar fi definit de către autoritatea legiuitoare, astfel cum instanța întreabă prin întrebările 3 și 4, în aceste condiții, întrebarea numărul 5 nu ar mai avea nevoie de răspuns. Totodată a arătat această întrebare ar putea să se lovească de un zid de inadmisibilitate având în vedere că tinde la o corelare între sensul noțiunii de risc sistemic de impunitate și modalitatea de întrerupere a cursului prescripției și, vizând cea de-a doua chestiune, arată că aceasta este tranșată atât prin deciziile CCR în sensul că nu poate opera într-o manieră clandestină întreruperea cursului prescripției or, dacă definim riscul de impunitate consideră că coroborarea acestora nu este un demers al ICCJ și ne-am lovit de un zid de inadmisibilitate prin raportare la faptul că ICCJ ar arăta că chestiunea este clarificată în parte prin deciziile CCR și printr-o decizie anterioară dată de ICCJ pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Astfel că, a apreciat că este necesară sesizarea ICCJ cu privire la primele 4 întrebări, ultima întrebare nefiind necesară.

Apărătorul din oficiu al apelantei-intimate-inculpate ..., a arătat că achiesează la concluziile formulate de către colegul său.

Apărătorul ales al apelantei-intimate-inculpate ..., cu privire la prima întrebare, a arătat că este de acord că se încalcă dispozițiile art. 7 din CEDO și trebuie avut în vedere faptul că inclusiv în deciziile CCR s-a stabilit cu caracter obligatoriu că ele încalcă acest drept al legalității incriminării, subscriind concluziilor colegului său. În ceea ce privește aplicarea directă a jurisprudenței CEDO arată că există practică CEDO, invocând cu titlu de exemplu cauza Dumitru Popescu contra României, când a fost pronunțată hotărârea nr. 26 din 2007 prin care se arată că judecătorul național este primul judecător CEDO care poate aplica în mod direct jurisprudența CEDO și se arată că, dacă în legislația națională ar fi dispoziții care ar duce la încălcare judecătorul CEDO poate aplica direct, ca să le înlăture. A mai arătat că au mai fost probleme pe compatibilitate pentru că UE nu face parte din CEDO, raportat la faptul că UE obliga statele să aplice niște decizii care încălcau Convenția CEDO însă arată că există jurisprudența CEDO și până la urmă trebuie să avem în vedere această chestiune privitoare la drepturile fundamentale, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale ale Drepturilor Omului, jurisprudență generală, inclusiv Tarico și jurisprudența CEDO cu privire la principiul legalității

incriminării. A mai arătat că mai este o chestiune care nu a fost analizată niciun moment de către CJUE când au fost pronunțate aceste decizii, despre dispozițiile constituționale că tratatele internaționale se aplică cu prioritate cu excepția situației în care legislația națională prevede drepturi mai favorabile pentru persoane decât tratatele internaționale, astfel că, apreciază că s-a impus o limitare absolută din această perspectivă, respectiv garantarea drepturilor, pentru că statul are posibilitatea să garanteze mai multe drepturi cetățenilor decât alte organisme internaționale, fiind o chestiune inclusiv în legătură cu modalitatea în care CEDO analizează situația în care legislația națională acordă mai multe drepturi decât prevede Convenția CEDO și dacă statul a prevăzut mai multe drepturi dar totuși a încălcat alte drepturi, CEDO condamnă statul respectiv, menționând cu titlu de exemplu o cauză CEDO contra Elveției, legat de dreptul la viața privată, privind eutanasia, când Elveția a fost condamnată, pentru că CEDO a statuat foarte clar că dreptul la viață nu prevede și dreptul la moarte.

Cu privire la întrebarea cu numărul 2, în ceea ce privește concursul de legi penale mai favorabile și *mitior lex*, a arătat că este o chestiune în strânsă legătură cu punctul nr. 1, dar face referire și la alte dispoziții din Constituție și din Carta Drepturilor Fundamentale ale Drepturilor Omului, arătând și faptul că și în ceea ce privește acest aspect are o chestiune foarte importantă de punctat, respectiv faptul că aceste decizii CJUE s-ar aplica doar anumitor categorii de persoane acuzate de anumite categorii de infracțiuni, însă arată că discriminarea trebuie justificată, dar nu este oferit niciun argument care să justifice această modalitate de discriminare, arătând că pentru alte infracțiuni se aplică deciziile CCR și pentru altele nu se aplică, pentru că astfel a fost interpretat de către CJUE, menționând și faptul că tot prin aceeași Constituție, în baza căreia România își ia angajamentul că este stat suveran, se creează această discriminare între cetățeni fără a avea niște argumente și ajungem la această chestiune de proporționalitate pe care instanța a pus-o în discuție cu privire la impredictibilitatea a 2 termeni.

A arătat că sunt 2 termeni, respectiv risc sistemic de impunitate și număr mare de cauze. Arată că fiecare ramură de drept are definițiile sale dar în legislația din România nu există nicio definiție și nici în legislația europeană, nu este definit în mod lipsit de echivoc, ca să putem să împrumutăm niște definiții ale acestor termene. A mai arătat că până la urmă avem o chestiune care ține de tratament discriminator, care trebuie să analizeze falsa proporționalitate însă susține că nu există absolut deloc proporționalitate prin prisma a 2 termeni care nu sunt definiți și, până la urmă consideră că excepțiile în ceea ce privește tratamentul discriminator trebuie să fie expres prevăzute de lege, să nu lase loc arbitrariului pentru că sunt excepții iar excepția este de strictă interpretare și aplicare din această perspectivă or, avem 2 termeni care stabilesc această excepție, care sunt interpretați în defavoarea inculpaților. A apreciat că niciodată nu se poate interpreta o normă în defavoarea unui inculpat în ceea ce privește normele penale, sens în care consideră că e vorba de o lipsă de impredictibilitate și e vorba de un conflict, chiar un conflict de natură constituțională pentru că instanța ar trebui să se subroge în atributele legiuitorului. A mai arătat că nu există definiții a celor 2 termeni și nici nu pot fi verificați, nici măcar prin orice normă de interpretare juridică, nici literală sau gramaticală.

A mai arătat că e mai este o chestiune legată de acest risc sistemic de impunitate în legătură cu aplicabilitatea deciziei CJUE, respectiv există Directiva PIF, care este obligatorie și care definește niște chestiuni legate de angajamentele statelor privind limitele termenelor de prescripție. A mai arătat CJUE vorbește de un termen de prescripție generală de 5 ani dar și de termene de prescripție mai mici în situația în care se discută de termene de prescripție specială, adică norme care să întrerupă acele termene mai mici care să ducă la 5 ani. A menționat din nou că este Directiva PIF pe care statul și-a asumat o să o aplice, avem 2 termeni neexplicați pe care statul și le asumă și se pune problema în ce condiții statul ar putea

să aplice acest risc sistemic de impunitate în condițiile în care pentru infracțiunile cercetate sunt termene de prescripție generală 8 ani și de 10 ani, prin raportare la standardul prevăzut de Directiva PIF, care este de 5 ani și înseamnă că în cazul României, dacă are altă legislație trebuie să se extindă Directiva PIF ca să facem o interpretare.

A arătat că nici noțiunea de numărul mare de dosare nu se cunoaște ce înseamnă, cum se definește, menționând că eventual să se facă în fiecare an o statistică a dosarelor de corupție. Cu privire la prescripție a arătat că aceasta este o sancțiune de drept procesual a pasivității și nu poate fi imputată inculpatei, nu este vina d-nei ... și nici celorlalți inculpați că se află în acel dosar din 2017.

Cu privire la întrebarea numărul 4 a arătat că a făcut legătura între cele 2 iar cu privire la întrebarea numărul 3 a arătat că mai are ceva de punctat legat de compatibilitatea cu CEDO, arătând că este clar că este incompatibil cu CEDO deoarece avem 2 termeni care se solicita fi aplicați dar nu avem nicio definiție a acestora, care este limita domeniului de aplicare și mai ales, se fac interpretări de fiecare dată în defavoarea inculpaților.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. Redarea normelor de drept intern apreciate a fi relevante în speță

Constituția României:

- articolul 1 alineatul (4) : „statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.”

- articolul 15 alineatul (2) : „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”.

- articolul 147 alineatele (1) și (4):

„(1) Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale [România] dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

[...]

(4) Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului:

- articolul 6 – Dreptul la un proces echitabil:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa ;
b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;
c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer ;
d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;
e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.”

- articolul 7 – Nicio pedeapsă fără lege:

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional.

De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

Codul Penal:

- articolul 5 :

„(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări ori completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.”

- articolul 154 alineatul (1):

„Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;

e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.”

- art. 155 alin. (1), înainte de intrarea în vigoare a Codului penal la data de 01.02.2014:

„Cursul termenului prescripției prevăzute în articolul 122 se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care, potrivit legii, trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.”

- art. 155 alin. (1) În versiunea rezultată din Legea nr. 286/2009:

„Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.”

- articol 155 alineatul (1), astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71 din 30 mai 2022 pentru modificarea articolului 155 alineatul (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 531 din 30 mai 2022, denumită în continuare „OUG nr. 71/2022”) după cum urmează:

„Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.”

2. Analiza modificărilor legislative privind chestiunea de drept în discuție.

Prin **Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.518 din 25 iunie 2018, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art.155 alin.(1) din Codul penal, este neconstituțională.

Prin **Decizia nr. 358 din 26 mai 2022**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 09.06.2022, Curtea Constituțională a stabilit natura juridică a Deciziei nr.297 din 26 aprilie 2018 ca decizie simplă/extremă. Prin aceeași decizie, Curtea a constata că, în absența intervenției active a legiuitorului, obligatorie potrivit art.147 din Constituție, pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale și, pe cale de consecință, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.155 alin.(1) din Codul penal sunt neconstituționale.

La data de 30 mai 2022, a fost adoptată OUG nr. 71/2022, intrată în vigoare la aceeași dată, prin care articolul 155 alineatul (1) din Codul penal a fost modificat în sensul că cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură care trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.

Prin **Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, publicată la 28 noiembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție** a stabilit, cu caracter obligatoriu, că, în dreptul român, normele referitoare la întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale sunt norme de drept penal material și că, în consecință, sunt supuse principiului activității legii penale, fără a aduce atingere principiului aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior), astfel cum este garantat printre altele la articolul 15 alineatul (2) din Constituția României.

La data de 24 iulie 2023, Marea Cameră a pronunțat în cauza **C-107/23 PPU [Lin]** o hotărâre prin care a decis că:

„Articolul 325 alineatul (1) TFUE și articolul 2 alineatul (1) din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Bruxelles la 26 iulie 1995 și anexată la Actul Consiliului din 26 iulie 1995, trebuie interpretate în sensul că

instanțele unui stat membru nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile curții constituționale a acestui stat membru prin care este invalidată dispoziția legislativă națională care reglementează cauzele de întrerupere a termenului de prescripție în materie penală din cauza încălcării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, chiar dacă aceste decizii au drept consecință încetarea, ca urmare a prescripției răspunderii penale, a unui număr considerabil de procese penale, inclusiv procese referitoare

la infracțiuni de fraudă gravă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene.

În schimb, dispozițiile menționate ale dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că

instanțele acestui stat membru sunt obligate să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție, inclusiv în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva unor hotărâri definitive, a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de o asemenea invalidare.

2) Principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că

se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun ale unui stat membru sunt ținute de deciziile curții constituționale, precum și de cele ale instanței supreme ale acestui stat membru și nu pot, din acest motiv și cu riscul angajării răspunderii disciplinare a judecătorilor în cauză, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară unor dispoziții ale dreptului Uniunii care au efect direct.”

Prin Ordonanța Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din data de 09.01.2024, în cauza C-131/23, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Brașov (România), Curtea (Camera a noua) a declarat că :

„Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției trebuie interpretată în sensul că

instanțele unui stat membru nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile curții constituționale a acestui stat membru prin care este invalidată dispoziția legislativă națională care reglementează cauzele de întrerupere a termenului de prescripție în materie penală din cauza încălcării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, chiar dacă aceste decizii au drept consecință încetarea, ca urmare a prescripției răspunderii penale, a unui număr considerabil de procese penale, inclusiv procese referitoare la infracțiuni de corupție.

În schimb, această decizie trebuie interpretată în sensul că

instanțele acestui stat membru sunt obligate să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție, inclusiv în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva unor hotărâri definitive, a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de o asemenea invalidare.”

Ca atare, la momentul prezent, instanțele de judecată se află în fața situației legislative expuse anterior, fiind puse în ipoteza de a da prioritate uneia sau alteia dintre dispozițiile legale obligatorii ca urmare fie a dispozițiilor prevăzute legea penală națională, astfel cum au

fost conformate cu standardul constituțional prin cele două decizii ale Curții Constituționale amintite, dispoziții care au avut în vedere concordanța legislației naționale cu principiul *previzibilității legii penale, protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului*, de principiul *legalității incriminării și pedepsei, protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*, de principiul *aplicării legii penale mai favorabile, astfel cum este consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituția României*, de principiul *separației puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României* dar și de principiul *dreptului la un proces echitabil, astfel cum este protejat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului* ori de a aprecia că hotărârile CJUE amintite reprezintă o dezlegare de principiu diferită de cea dată de legiuitorul constituțional, a problematicei aplicării prescripției răspunderii penale.

În acest sens, se impune a se lămuri, cu titlu preliminar, în ce măsură există un conflict ori o contradicție între cele două decizii pronunțate de Curtea Constituțională în lumina principiilor fundamentale ale drepturilor omului cu privire la care chiar Constituția României acordă un standard de protecție prioritar, în analiza instrumentelor juridice internaționale opozabile Statului Român (astfel cum este consacrat în articolul 20 din legea fundamentală) și Hotărârea CJUE din 24.07.2023, respectiv Ordonanța CJUE din 09.01.2024. Ulterior, în măsura în care se apreciază că există un astfel de conflict, în special cu privire la principiul constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, prin raportare la noțiunile de „risc sistemic de impunitate” și număr semnificativ de cauze” la care hotărârile CJUE fac referire, care este instrumentul juridic care va avea o forță obligatorie ce se poate impune cu prioritate instanțelor de judecată în cauze concrete în care acuzația penală vizează infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare al Uniunii ori „corupția în general și îndeosebi corupția la nivel înalt, în special în cadrul administrației locale”.

3. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

În ceea ce privește prima întrebare, respectiv :

„Dacă lăsarea neaplicată a unor dispoziții din dreptul intern care se circumscriu standardului național de protecție referitor la previzibilitatea legii penale este compatibilă cu art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului”

Curtea observă că, prin Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022, s-a constatat că ansamblul normativ în vigoare *nu oferă toate elementele legislative necesare aplicării previzibile a normei sancționate* prin Decizia nr.297 din 26 aprilie 2018. Curtea a statuat, cu putere obligatorie pentru instanțele naționale, potrivit art. 147 alin. (4) din legea fundamentală, că a permite celui care interpretează și aplică legea penală, în absența unei norme exprese (în situația de față, în tăcerea legiuitorului), să stabilească el însuși regula după care urmează să rezolve un caz, luând ca model o altă soluție pronunțată într-un alt cadru reglementat, reprezintă o aplicare prin analogie a legii penale /(în materie penală). Or, *potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, art.7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, se prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.

Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în ceea ce privește exigențele de claritate și previzibilitate ale legii este cunoscută instanțelor

naționale, iar claritatea și previzibilitatea unui text de lege sunt condiții esențiale ale calității și constituționalității normei juridice.

În atare situație juridică, lăsarea neaplicată a deciziilor Curții Constituționale prin care s-a statuat lipsa de previzibilitate și claritate a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale (și a limitelor răspunderii penale), cu consecința lipirii de efecte a legislației naționale neconforme standardelor CEDO, ar conduce la crearea unui efect similar celui ce s-a urmărit a se înlătura, respectiv încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, astfel cum au fost protejate de art. 7 din CEDO.

În ceea ce privește a doua întrebare, respectiv :

„Dacă concursul de legi penale în timp este susceptibil de tratament juridic diferit, în funcție de natura infracțiunii, fără încălcarea legalității incriminării, respectiv a art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 23 alin. (12) din Constituția României, art. 15 alin. (2) din Constituția României și fără încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin introducerea unui tratament discriminatoriu?”

În materie penală, principiul legalității incriminării și a pedepsei, reglementat de Codul penal dar și protejat, ca drept fundamental, de CEDO și de Constituția României, presupune ca niciun comportament să nu fie incriminat și nicio pedeapsă să nu fie stabilită sau aplicată în lipsa unei legi în vigoare la data actului de conduită. De aici, decurg două idei fundamentale, respectiv **obligativitatea existenței unei norme de incriminare** (*nulum crimen sine lege*) și **neretroactivitatea legii penale care incriminează ex novo**.

Legalitatea incriminării este un principiu fundamental al dreptului penal, destinat legiuitorului și organelor judiciare, conform căruia numai faptele prevăzute de legea penală în momentul săvârșirii lor constituie infracțiuni și pot fi sancționate penal. Destinatarul legii este astfel obligat să-și racordeze comportamentul său la normele juridice în vigoare în momentul când desfășoară conduita. Legalitatea infracțiunii asigură, inclusiv prin descrierea clară și precisă a faptelor ce constituie infracțiuni (*nulum crimen sine lege certa*) că persoanele își orientează comportamentele în funcție de regulile juridice în vigoare la momentul când desfășoară conduita. Nu se poate pretinde unui subiect de drept să anticipeze incriminările viitoare. Pe de altă parte, legalitatea incriminării garantează că, pentru cazuri similare, prin aplicarea legii penale nu se vor face discriminări sau inegalități de tratament juridic.

Instanța constată că prin valorificarea unor cauze de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale doar în materia corupției se creează premisele aplicării diferite a tratamentului juridic al concursului de legi penale în timp, în funcție de natura infracțiunii.

Or, natura infracțiunii este valorificată, din perspectiva ierarhiei valorilor sociale lezate și a gravității atingerii aduse acestora, prin normele dreptului penal substanțial special, instituțiile de drept penal general fiind comune tuturor infracțiunilor, iar excepțiile de la această regulă sunt stabilite de legiuitor (de ex. imprescriptibilitatea anumitor infracțiuni).

A da o rezolvare diferită unui concurs de legi penale în timp, în considerarea naturii infracțiunii, dar în absența unei dispoziții legale care să fie rodul unei politici penale a statului, înseamnă a aplica jurisprudențial un tratament juridic diferit unor destinatari ai legii aflați în situații identice.

Însă, conform art. 14 din CEDO, unui cetățean trebuie să i se asigure dreptul la un proces echitabil (protejat de art. 6 CEDO) și respectarea principiului legalității pedepsei (protejat de art. CEDO) indiferent de natura infracțiunii comise.

Curtea observă, astfel, că obligația impusă de CJUE de a lăsa neaplicate deciziile Curții Constituționale are ca efect concret, în legislația națională, introducerea unui element de diferențiere determinat de natura infracțiunii - infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare al Uniunii ori „corupția în general și îndeosebi corupția la nivel înalt, în special în cadrul administrației locale” în situații juridice identice din punct de vedere al dispozițiilor generale de tragere la răspundere penală, cu consecința aplicării unui tratament juridic diferit, cu încălcarea art. 14 CEDO, iar introducerea unui astfel de element de distincție prin raportare la noțiunea de „risc sistemic de impunitate” doar pentru infracțiunile de corupție, care – în sine – prezintă dificultăți în apreciere în cauze concrete, este de natură a fi în necorelare/neconcordanță cu principiul legalității incriminării și a pedepsei astfel cum a fost protejat prin art. 7 CEDO, art. 49 din Carta DFUE și consfințit de art. 23 alin.(12) din Constituție.

În ceea ce privește a treia întrebare, respectiv :

„Dacă în absența unor criterii prestabilite prin lege care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze”, instanța de judecată poate statua incidența acestora fără să încalce principiul legalității incriminării și pedepsei, astfel cum este protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?”

Făcând trimitere la considerațiile reținute anterior cu privire la principiul legalității incriminării și pedepsei, Curtea reține că, în condițiile în care destinatarul legii este obligat să-și adapteze comportamentul său la normele juridice în vigoare în momentul când desfășoară conduita, legalitatea infracțiunii reclamă, în primul rând, necesitatea unei descrieri clare și precisă a faptelor ce constituie infracțiuni, dar și a descrierii condițiilor în care se întrerupe prescripția răspunderii penale prin dispozițiile legale ce se opun cu forță obligatorie oricărei persoane (care nu poate invoca, de altfel, necunoașterea legii penale).

Prin urmare, câtă vreme legea nu conține criterii prestabilite care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze” pe care hotărârile CJUE le au în vedere ca situație premisă a lăsării neaplicate a deciziilor Curții Constituționale, nu se permite în concret persoanei acuzate de săvârșirea unei fapte penale să cunoască întinderea răspunderii sale penale, respectiv în ce condiții se întrerupe cursul prescripției acesteia, pentru simplul motiv că, ante factum, cetățeanul nu poate prevedea care este termenul de prescripție al răspunderii penale, în cazul săvârșirii unor anumite infracțiuni. Aceste noțiuni sunt, prin urmare, exterioare și ulterioare conduitei destinatarului normei și, în concret, nu i se poate imputa cetățeanului pasivitatea a statului și vulnerabilitatea unui sistem și nici nu se poate oferi o interpretare a acestor noțiuni în defavoarea persoanei acuzate. Determinarea acestor noțiuni ce au efecte în planul întinderii răspunderii penale, trebuie realizată prin folosirea unui limbaj uzual și accesibil (atât pentru destinatarul normei cât și pentru instanțele obligate să o aplice), astfel încât să se evite riscul extinderii legii prin analogie și greșita înțelegere a normelor de incriminare ori de tragere la răspundere. În cazul în care sunt utilizați termeni tehnici sau cu sens diferit de cel comun, ori chiar suficient de vagi ori interpretabili în funcție de elemente exterioare conduitei destinatarului ori puterii de apreciere a judecătorului cauzei într-o cauză concretă, legiuitorul trebuie să-i stabilească întinderea. În lipsa acestor criterii care să asigure standardul de „înțelegere” și previzibilitate a normei și a noțiunilor obligatoriu a fi avute în vedere de instanțe, se constată, conform jurisprudenței constante CEDO, încălcarea art. 7 din Convenție.

În ceea ce privește a patra întrebare, respectiv :

„Dacă, prin raportare la principiul separațiilor puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României, evaluarea „riscului sistemic de impunitate” este compatibilă cu atribuția de judecată ce revine unei instanțe învestite cu soluționarea unei cauze concrete sau conduce la preluarea unor atribuții ce aparțin autorităților cu competențe în domeniul de reglementare al politicilor penale?”

Curtea reține că, potrivit art. 371 din Codul de procedură penală, judecata se mărginește la faptele și la persoanele arătate în actul de sesizare a instanței. Noțiunea de „fapte și persoane arătate în actul de sesizare”, nu include evaluarea unui risc sistemic de impunitate. Această evaluare presupune accesul la date și informații ce nu fac obiectul dosarului.

Noțiunea de „risc sistemic de impunitate” poate presupune analiza potențialului pericol pe care o anumită conduită a unui sistem juridic o poate prezenta pentru însuși sistemul, fiind astfel o noțiune relativă, a cărei întindere poate varia în funcție de mulți factori, cum ar fi „numărul semnificativ de cauze” sau evoluția pe o anumită perioadă de timp a unei practici judiciare. Astfel privită, evaluarea noțiunii de „risc sistemic de impunitate”, într-o cauză concretă, excedează limitelor și obiectului sesizării instanței de judecată iar conduita instanțelor judecătorești obligate a defini o astfel de noțiune variabilă și vagă, cu consecința lăsării neaplicate a normelor instituite prin lege (cu privire, spre exemplu, la condițiile răspunderii penale și a prescripției acesteia) este, în opinia Curții, în neconcordanță cu Constituția, întrucât încalcă principiul separației puterilor, consacrat în art.1 alin.(4) din Constituția României, precum și prevederile art.61 alin.(1), în conformitate cu care Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării.

În virtutea Constituției, Parlamentul și, prin delegare legislativă, în condițiile art.115, Guvernul au competența de a institui, modifica sau abroga norme juridice de aplicare generală. Instanțele judecătorești nu au o asemenea competență, misiunea lor constituțională fiind aceea de a realiza justiția - art.126 alin.(1) din Legea fundamentală -, adică de a soluționa, aplicând legea, litigiile dintre subiectele de drept cu privire la existența, întinderea și exercitarea drepturilor lor subiective.

În ceea ce privește a cincea întrebare, respectiv :

„Dacă riscul sistemic de impunitate, apreciat ca atare, legitimează/justifică întreruperea cursului prescripției, de o manieră clandestină, prin acte care nu se comunică suspectului sau inculpatului, fără a se crea o stare de incertitudine perpetuă dată de imposibilitatea unei aprecieri a intervalului de timp în care poate fi tras la răspundere penală, cu încălcarea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?”

Raportând considerațiile derivate din practica Curții EDO cu privire la dreptul la un proces echitabil, la problema supusă analizei, Curtea constată că a aprecia că a existat o cauză de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale ca urmare a *riscului sistemic de impunitate*, legitimarea întreruperii cursului prescripției prin actele care nu se comunică suspectului sau inculpatului conduce la crearea unei stări de incertitudine perpetuă pentru destinatarul legii penale, dată de imposibilitatea unei aprecieri rezonabile a intervalului de timp în care poate fi trasă la răspundere penală pentru faptele comise.

Astfel, dezideratul evitării creării unui „risc sistemic de impunitate” prin lăsarea nesancționată a unor categorii de infracțiuni (domeniul de aplicare fiind, de asemenea, greu de stabilit, dată fiind formularea folosită - infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare al

Uniunii ori „corupția în general și îndeosebi corupția la nivel înalt, în special în cadrul administrației locale”) va conduce, în esență, la crearea unui rezultat cert, și nu doar a unui risc, rezultatul constând într-o încălcare sistemică a drepturilor fundamentale ale omului.

În final, se apreciază că se impune lămurirea chestiunilor de drept amintite, prin oferirea unui răspuns pentru toate întrebările adresate, iar **elementul comun al celor cinci întrebări** îl reprezintă, în opinia Curții, rezolvarea următoarei chestiuni de drept: în măsura în care se constată o incompatibilitate ori neconcordanță între hotărârile CJUE și CEDO (în maniera expusă anterior în extenso) și Constituție, judecătorului îi revine sarcina de a stabili cui acordă prioritate, respectiv unuia dintre instrumentele internaționale, asumate potrivit principiilor constituționale, conform art. 20 (Tratatele internaționale privind drepturile omului) și art. 148 (Integrarea în Uniunea Europeană) din Constituția României sau Constituției României.

În fața unei asemenea alegeri, în opinia Curții, instanțele vor trebui să acorde prioritate standardului cel mai favorabil de protecție, conform legii fundamentale a statului, respectiv Constituției României, a cărei respectare constituie principala obligație a judecătorului național (obligație de conformitate), lege fundamentală care, de altfel, creează cadrul pentru aderarea la diverse forme de cooperare internațională (în lipsa unei atare reglementări, instrumentele internaționale nu s-ar putea impune cu putere obligatorie nici instanțelor naționale). În acest sens, Constituția României stabilește, potrivit art. **20 alin. (2)** că, ***dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.***

În concluzie, respectarea standardului cel mai înalt de protecție urmează a fi folosit ca singur element ce poate determina ordinea de prioritate în cazul unui concurs de reglementări obligatorii.

IV. Dispozițiile completului de judecată

Față de considerentele anterior expuse, se va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar în baza art. 476 alin. (2) C.proc.pen. judecarea cauzei se suspendă până la soluționarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

PENTRU ACESTE MOTIVE, IN NUMELE LEGII, DISPUNE:

În baza art. 475 din Codul de procedură penală dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu următoarelor chestiuni de drept:

1. *Dacă lăsarea neaplicată a unor dispoziții din dreptul intern care se circumscriu standardului național de protecție referitor la previzibilitatea legii penale este compatibilă cu art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?*

2. *Dacă concursul de legi penale în timp este susceptibil de tratament juridic diferit, în funcție de natura infracțiunii, fără încălcarea legalității incriminării, respectiv a art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 23 alin. (12) din Constituția României, art. 15 alin.*

(2) din Constituția României și fără încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin introducerea unui tratament discriminatoriu?

3. Dacă în absența unor criterii prestabilite prin lege care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze”, instanța de judecată poate statua incidența acestora fără să încalce principiul legalității incriminării și pedepsei, astfel cum este protejat de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?

4. Dacă, prin raportare la principiul separațiilor puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României, evaluarea „riscului sistemic de impunitate” este compatibilă cu atribuția de judecată ce revine unei instanțe investite cu soluționarea unei cauze concrete sau conduce la preluarea unor atribuții ce aparțin autorităților cu competențe în domeniul de reglementare al politicilor penale?

5. Dacă riscul sistemic de impunitate, apreciat ca atare, legitimează/justifică întreruperea cursului prescripției, de o manieră clandestină, prin acte care nu se comunică suspectului sau inculpatului, fără a se crea o stare de incertitudine perpetuă dată de imposibilitatea unei aprecieri a intervalului de timp în care poate fi tras la răspundere penală, cu încălcarea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului?

În baza art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală, suspendă judecarea cauzei până la soluționarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea la dispoziția părților și procurorului, prin mijlocirea grefei, azi, 01.02.2024.

PREȘEDINTE,

.....

JUDECĂTOR,

.....

GREFIER,

.....